

Obsah

Úvod	5
1 Charakteristika organizace práce	7
1.1 Objekt organizace práce - pracovní systém	7
1.2 Obsah a úkoly organizace práce	8
1.3 Vědní obory, zaměřené na zkoumání lidské práce	9
1.4 Historický vývoj organizace práce	10
2 Základní oblasti organizace práce	15
2.1 Pracovní postup a dělba práce	15
2.1.1 Rozdělení úkolů mezi člověka a stroj	15
2.1.2 Vytváření pracovních úkolů pro jednotlivce a skupiny	16
2.1.2.1 Základní formy dělby práce	17
2.1.2.2 Přístupy k vytváření pracovních úkolů	17
2.1.2.3 Využívání skupinové práce	19
2.1.3 Koordinace pracovních úkolů - vytváření organizačních struktur	22
2.2 Měření (normování) práce	23
2.2.1 Soustava norem spotřeby práce	24
2.2.2 Měření výkonu jednotlivce	24
2.2.3 Současné přístupy k měření výkonu	26
2.2.4 Postup při vytváření systému časového hospodářství	27
2.3 Organizace pracoviště	28
2.3.1 Vybavení pracoviště	28
2.3.2 Prostorové řešení pracoviště	29
2.3.3 Barevná úprava pracoviště	32
2.4 Organizace pracovní doby	33
2.4.1 Zákonná ustanovení v oblasti pracovní doby	33
2.4.2 Problémy směnové a noční práce.	34
2.4.3 Standardní pracovní režimy	35
2.4.4 Flexibilní pracovní režimy	36
2.4.4.1 Flexibilita v délce pracovní doby	37
2.4.4.2 Flexibilita v umístění pracovní doby	38
2.4.4.3 Kombinované formy flexibilní pracovní doby	39
2.4.4.4 Předpoklady zavedení flexibilní pracovní doby	42
2.4.4.5 Náklady a efekty spojené se zavedením flexibilní pracovní doby	42
2.4.5 Režim práce a odpočinku v rámci směny	44
2.4.6 Rozbory využití pracovní doby	45
2.5 Ochrana života a zdraví pracovníků	47
2.5.1 Dozor nad bezpečností práce	47
2.5.2 Základní povinnosti zaměstnavatelů v oblasti bezpečnosti práce	48
2.5.3 Základní povinnosti zaměstnanců v oblasti bezpečnosti práce	50
2.5.4 Preventivní opatření k ochraně zdraví pracovníků	51
2.5.4.1 Limity škodlivin v pracovním prostředí	51
2.5.4.2 Faktory pracovní nepohody	54
2.5.4.3 Ochrana pracovníka před nadměrným stresem	58
2.5.5 Pracovní úrazy a nemoci z povolání	60
2.5.5.1 Pracovní úrazy	60
2.5.5.2 Nemoci z povolání	62
2.5.5.3 Náhrada škody při pracovních úrazech a nemocech z povolání	63

2.6 Služby poskytované pracovníkům	64
2.6.1 Preventivní zdravotní péče	64
2.6.2 Stravovací služby	65
2.6.3 Osobní ochranné pracovní prostředky, pracovní oděvy a obuv	65
2.6.4 Dopravní služby	66
2.6.5 Péče o kvalifikaci pracovníků	66
2.6.6 Programy poskytování pomoci pracovníkům, poradenské služby a finanční služby	67
2.6.7 Ostatní služby	67
2.6.8 Současné trendy v poskytování služeb	68
3 Nástroje organizace práce	69
3.1 Metodický postup při řešení pracovního systému	69
3.1.1 Analýza	69
3.1.2 Stanovení cílů	70
3.1.3 Návrh alternativních pracovních systémů, jejich vyhodnocení a výběr systému optimálního	71
3.1.4 Zpracování projektu	73
3.1.5 Realizace projektu, kontrola a změny	74
3.2 Metodický postup analýzy pracovních míst	75
3.2.1. Informace, potřebné pro analýzu pracovních míst	75
3.2.2 Kvantifikace analýzy pracovních míst a racionalizační změny	77
3.2.3 Popis pracovního místa a specifikace požadavků pracovního místa	78
3.3 Metody záznamu, analýzy a projektování pracovního postupu	79
3.3.1 Metoda strukturované procesní analýzy	80
3.3.2 Metody záznamu pracovního postupu s důrazem na logický sled operací	82
3.3.3 Metody záznamu pracovního postupu s důrazem na časový sled operací a prostorové uspořádání	85
3.3.4 Analýza a projektování pracovních postupů	86
3.4. Metody měření a rozboru spotřeby času	87
3.4.1 Snímky pracovního dne	88
3.4.2 Momentové pozorování	91
3.4.3. Zonální, vícestranné výběrové pozorování	93
3.4.4 Snímky operace	94
3.4.5 Momentové měření	96
3.5 Normativy spotřeby práce	100
3.5.1 Druhy normativů spotřeby práce	100
3.5.2 Systémy normativů pohybů	101
3.5.3 Normativy času obecně nutných přestávek	104
3.6 Metody stanovení norem času	106
3.6.1 Rozborové metody stanovení norem času	106
3.6.2 Sumární metody stanovení norem času	109
3.6.3 Kritéria pro volbu metody stanovení normy času	110
3.7 Metody stanovení norem počtu pracovníků	111
3.7.1 Rozborové metody stanovení norem počtu pracovníků	111
3.7.2 Sumární metody stanovení norem počtu pracovníků	116
3.7.3 Kritéria pro volbu metody stanovení normy počtu	117
3.8 Metoda Time managementu	118
3.8.1 Analýza současného stavu	119
3.8.2 Stanovení cílů a určení jejich priorit	119
3.8.3 Plánování práce	120
3.8.4 Omezení rušivých faktorů a časových ztrát	121
3.9 Metoda ergonomického hodnocení pracovišť	123
Literatura	127